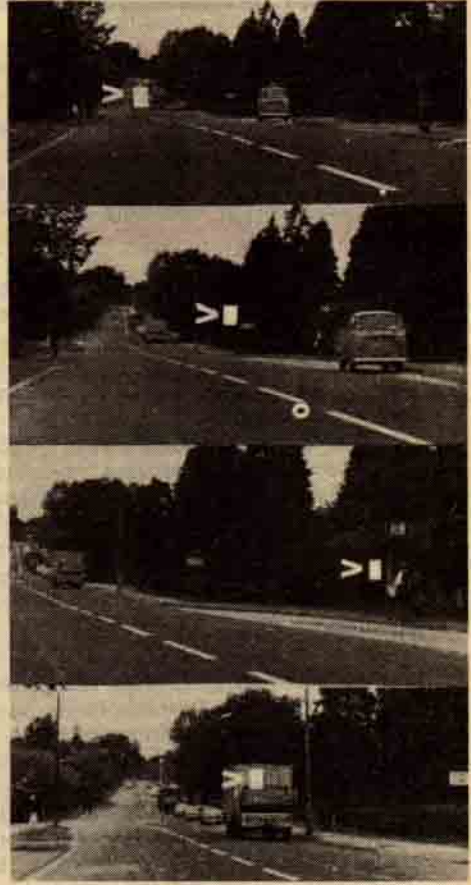
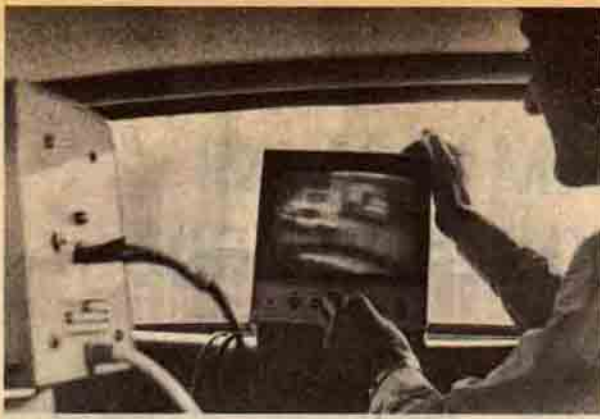

YOLA TAM BAKMADAN MI ARABA KULLANIYORUZ

Araba kullanırken gözlerimizi yoldan ayırmamak gerektiğini, önümüzdeki bir haritaya şöyle bir bakmanın, ya da güzel bir kıızı seyretmek isteğiyle yolun kenarına göz atmanın kazalara sebep olabileceğini hep biliriz.

Yukarıda : Başlık şoförün başına tam şekliyle geçirilmiştir. Burnun yukarısındaki silindirde, şoförün önündeki görüntüyü kaydetmek üzere köşeli ayna ve fiber optik bulunmaktadır. Arka sayfada araştırmacı başlığı şoförün başına geçirmek üzere dir. Yukarıda ışık beneği şoförün bakışlarının nerede toplandığını göstermektedir

Ulaştırma ve Yol Araştırma Laboratuvarından bilim adamları, arka koltukta yolculuk ederek şoförün görüşünü bir televizyon ekranından incelemektedirler. Laboratuvar, kazalarla, şoförün göz hareketleri ve bakma alışkanlıkları arasındaki ilişkiyi saptamağa çalışıyor.

Fakat şimdi bilim adamları, bu dikkat saptırıcı şeylere kapılmayı reddeden, başlarını yoldan başka bir yere çevirmeyen en insafli şoförlerin bile dikkatlerini tamamen ilerideki trafik üzerinde toplamadıklarını meydana koymuşlardır.

Işın sırrı şoförün gözlerindedir. İngiltere'nin Rowthorne Ulaştırma ve Yol Araştırma Laboratuvarındaki bilim adamları film üzerine yalnız şoförün bakar gibi görüldüğü trafik durumunu kaydetmekle kalmayıp, onun gözlerini gerçekten üzerine diktiği şeyi de saptayan bir aygıt geliştirmişlerdir.

Yukarıda altalta sıralanan fotoğraflarda da görülebileceği gibi, teste tâbi tutulan şoför, ilerdeki yol kısmına ya da karşından gelen trafiğe pek bakmamaktadır.

Araştırmacılar bu filmleri fiberoptik kablolarla donatılarak şoförün başına giydirilen bir lifcam başlık kullanarak yapmaktadırlar. Bir fiberoptik kablo burnun üst kısmında başlığa takılan bir küçük silindire bağlanmıştır. Silindirin tabanında ilerideki yolu «alan» köşeli bir ayna bulunmaktadır. Aynanın aldığı görüntü lifcam kablo yoluyla geçerek sinema filmine ve televizyon şeridine (video tape) kaydedilmektedir.

Aynı zamanda sağ göz bebeğine bir ışık verilir ve gözün saydam katından, ön tarafta gözün yanına yerleştirilen bir monitöre yansıtılır. Işık beneği gözün orta noktasından yansıyacak şekilde ayarla-

nır. Bu ışık beneği, şoförün başı ne durumda olursa olsun, gözün gerçek olarak nereye baktığını ortaya kor. Işık beneği fiber-optik kablo yoluyla yarık bir prizmaya giderek burada, burnun üstünde duran fiber optikten gelen hayâlin üzerine oturur. Sonuç bir film, ile şoförün hemen önündeki görüntünün televizyon şeridi kaydı: üzerinde de şoförün bakışını topladığı kesin noktayı gösteren beyaz benek.

Test arabasının arka koltuğuna yerleştirilen bir televizyon alıcısı, arabada bulunan bir araştırmacının yararlanması için, yöresel görüntüyü şoförün gözlerinden vermektedir.

Donatımı yerleştirirken en büyük güçlük, ışık beneğinin, şoförün göz ve başı tamamen ileriye dönük olduğu vakit, önce TV. monitöründe gözükecek şekilde sıralanmasıdır.

Laboratuara dönünce, bilim adamları şoföre değgin davranışın bir şeklini oluşturmak için filmi slide, slide incelemektedirler. Sonuçlar henüz tam değildir, fakat araştırmacılar, amaç güvenli yollar tertip ve inşa şekilleri üzerinde tavsiyelerde bulunmak olduğundan, hangi tehlikelerin şoförlere ait olmadığı hususu ile özellikle ilgilenmektedirler.

SCIENCE DIGEST'den
Çeviren: NIZAMETTİN ÖZBEK